

نفس به نفس با سرب و گوگرد / مدیریت استان و افسانه «باید»ها

روزی که «ادوارد یگم» با دیدن سرفه‌های یک‌ریز همسرش الیئور برآشفته، فریاد برآورد که «تمام کسانی که صدای مرا می‌شنوند آگاه باشند که زین پس استفاده از سوخت زغال سنگ دریایی، مجازاتی جز گیوتین نخواهد داشت!» این نخستین بار بود که «آلودگی هوا» به عنوان چالش زندگی شهری مطرح می‌شد.

روزی که «ادوارد یگم» با دیدن سرفه‌های یک‌ریز همسرش الیئور برآشفته، فریاد برآورد که «تمام کسانی که صدای مرا می‌شنوند آگاه باشند که زین پس استفاده از سوخت زغال سنگ دریایی، مجازاتی جز گیوتین نخواهد داشت!» این نخستین بار بود که «آلودگی هوا» به عنوان چالش زندگی شهری مطرح می‌شد.

به گزارش خبرگزاری فارس از تبریز، توسعه از دیرباز با صنعت و ماشینیسیم، ارتباط تنگاتنگ دارد. چرخ صنعت که بچرخد، اقتصاد و اشتغال و رفاه عمومی هم فراهم می‌شود. اما در سال‌های اخیر، هر قدر چرخ صنعت و اقتصاد درجا زده، عوضش دودکش‌ها و آگزوزها با جسارت بیشتری، ذرات چرک و سیاه را به خورد ریه‌های مان داده‌اند.

پدران و مادران جوان امروز، این روزها از حال خوش روزهایی برای کودکان خود می‌گویند که درس و مدرسه‌شان گاه چند روز پیاپی، به خاطر برف‌های سنگین تبریز، تعطیل می‌شد. روزهایی که آدم برفی و برف بازی‌ها و سُر خوردن توی کوچه و ویس کوچه، بزرگ و کوچک نمی‌شناخت.

تعطیلی هنوز هم در تبریز، هفته‌ای یکی دو بار در زمستان، پابرجا است، با این تفاوت که به جای برف، سرب و گوگرد است که در هوا جولان می‌دهد.

گزارشی از یک «فاجعه تدریجی»

سرب و کروم و جیوه و گوگرد وقتی به مجاری تنفسی می‌رسند، به سرعت با فضای مرطوب خون و کالبد ما وارد واکنش شیمیایی می‌شوند. این ترکیب مسموم، بسته به سیستم ایمنی بدن ما، این توان را دارد که به لکه‌های سرطانی تبدیل شود. آثار سرطان چند سالی طول می‌کشد که خود را به صورت غده نشان دهد. وقتی هم که نشان داد، رئیس‌جمهور و وزیر و استاندار و شهردار و اعضای شورا عوض شده‌اند و رفته‌اند پی کارشان؛ و شما نمی‌توانید به خاطر این «فاجعه تدریجی» یقه کسی را بگیرید.

روزی که مدیریت بهداشتی و پزشکی کشور و شهرمان، به درجه‌ای از تخصص و شهامت برسد که آماری از قربانیان آلودگی هوا را طی یک دوره مثلاً سه ساله ارائه بدهد، آن روز مشخص خواهد شد که برخی مدیران بی‌خیال چه با سالخوردگان عزیز و کودکان دل‌بند ما کرده‌اند.

منشا آلودگی هوای تبریز کجاست؟

اجازه بدهید، کمی به ابعاد فنی ماجرا بپردازیم. با فرا رسیدن زمستان، صنایع سنگین با افت فشار گاز مواجه می‌شود و برخی، ناگزیر به جای گاز طبیعی، از مازوت استفاده می‌کنند. (امسال هنوز از مازوت استفاده نکرده است) مازوت، از ارزان‌ترین ترکیبات نفتی است و طبیعی است که برای صنایع مقرون به صرفه است.

به این ترتیب، شهرداری که سال‌هاست نتوانسته ناوگان عمومی خود را نوسازی کند، فرصت را غنیمت شمرده و این بخش‌ها را عامل اصلی آلودگی معرفی می‌کند.

شهردار تبریز پیش از این نیروگاه و پتروشیمی را دو منشأ مهم آلودگی هوا در شهر تبریز خوانده و از اینکه سازمان محیط زیست از معرفی این دستگاه‌ها به عنوان آلاینده خودداری می‌کند، اظهار تاسف کرده بود.

جالب اینکه نیروگاه هم مشابه همین ادعا را نسبت به اتوبوس ها و تاکسی های فرسوده شهرداری دارد.

در این میان، سازمان حفاظت از محیط زیست هم که از قدیم در رودر بایستی هر دو مجموعه است، اراده و پشتوانه ای برای معرفی سهم آلاینده‌گی دستگاه های خدمت رسان ندارد.

کاسه و کوزه همچنان بر سر مردم می شکند

در چنین شرایطی چه بهتر که همه مجموعه ها دست به دست هم بدهند و توپ را به زمین مردم بیندازند.

تعطیلی مدارس، اولین مُسکینی است به همین منظور، تجویز می شود. بعد از آن، توصیه مردم به استفاده «ارتقای فرهنگ شهروندی» و استفاده از تاکسی و اتوبوس. همین ها بعلاوه یکی دو سخنرانی و گزارش کلی، تا زمستان سال بعد کفایت می کند.

ماده یکم قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت می گوید، دولت مکلف است برای توسعه حمل و نقل درون شهری و برون شهری کشور و مدیریت بر مصرف سوخت، نسبت به بهینه سازی عرضه خدمات حمل و نقل، بهینه سازی تقاضای حمل و نقل، بهینه سازی مصرف انرژی، بهینه سازی تولید خودرو و خروج بنزین و گازوئیل از سبد حمایتی، اقدام کند.

اما به راستی کسی به خاطر دارد از آخرین باری که اتوبوس جدید وارد ناوگان اتوبوس رانی شهر تبریز شده، چقدر می گذرد؟

حجت الاسلام آل هاشم امام جمعه تبریز و نماینده ولی فقیه در آذربایجان شرقی در خطبه های نماز جمعه این هفته تبریز گفت: ناوگان اتوبوسرانی تبریز فرسوده است و از سال ۹۲ اتوبوس جدید به این ناوگان اضافه نشده است که باید شهرداری و شورای اسلامی شهر تبریز با همکاری وزارت کشور نسبت به نوسازی این ناوگان اقدام موثر انجام دهند .

وی با تاکید بر اینکه حفظ محیط زیست وظیفه ای همگانی است گفت: اتوبوس های فرسوده شهری سهم عمده ای در آلودگی هوای تبریز دارند.

به گفته شهردار تبریز از حدود 5300 دستگاه تاکسی فرسوده در کلانشهر تبریز، 4300 دستگاه در سال های اخیر نوسازی شده است. بعلاوه از 800 دستگاه اتوبوس موجود در اتوبوسرانی تبریز، 600 دستگاه در سطح شهر فعال هستند و هم اکنون 95 درصد اتوبوس ها تحت معاینه فنی قرار گرفته و برگ معاینه فنی دریافت کرده اند.

از سوی دیگر، نیکوخلصت از اعضای شورای اسلامی شهر از نیاز مبرم حمل و نقل عمومی تبریز به 900 دستگاه اتوبوس جدید خبر داد.

این اختلاف فاحش، نشان دهنده وضعیت اسفبار حمل و نقل عمومی در شهر تبریز است و به خوبی حکایت از این دارد که دولت، در کارنامه پرچالش در استان آذربایجان شرقی باید پاسخگوی کوتاهی خود در تامین سهم اتوبوس و تاکسی جدید در کلان شهر تبریز باشد.

پورمحمدی و افسانه «باید»ها

استاندار آذربایجان شرقی در جلسه کارگروه کاهش آلودگی هوای کلانشهر تبریز استفاده از حمل و نقل عمومی را بسیار مهم خواند و اضافه کرد: این موضوع باید به یک فرهنگ عمومی تبدیل شود.

محمد پورمحمدی با اشاره به اینکه تقاضای سفرهای درون شهری در تبریز باید مدیریت شود، گفت: طرح تردد خودروهای

زوج و فرد و محدوده LEZ باید با جدیت اجرا شوند.

وی، صنایع و کارخانه ها را دومین عامل آلایندهی هوا بعد از وسایط نقلیه در تبریز دانست و افزود: صنایع باید نسبت به استفاده از روش های جدید کاهش آلایندهی اقدام کنند.

استاندار آذربایجان شرقی ادامه داد: عوارض مربوط به آلایندهی صنایع باید صرف اقداماتی نظیر توسعه فضای سبز و توسعه ناوگان حمل و نقل عمومی شود.

هوای تبریز چشم انتظار قاطعیت قضایی

چنانچه پیداست پورمحمدی در سخنان خود، بدون اینکه گزارشی از اقدامات سال های دولت در مهار آلودگی هوای تبریز بدهد، بارها و بارها، با قید «باید» ایده هایی را مطرح کرده است.

سوال اینجا است که مخاطب این «باید»ها کیست؟ مگر جز این است که استاندار، مدیر ارشد اجرایی در استان است و همه دستگاه ها زیر نظر او کار می کنند؟ فرهنگسازی، مدیریت حمل و نقل، الزام صنایع به استفاده از سوخت کم ضرر و توسعه فضای سبز، مگر در حیطه فعالیت دولت و شهرداری ها نیست؟

وقتی مدیران رده چندم ادارات از خودروهای دولتی برای رفت و آمد به اداره استفاده می کنند، چطور می توان عموم مردم را به استفاده از تاکسی و اتوبوس توصیه کرد؟ بدون ملاحظات زیرساختی، چگونه می توان به طرح زوج و فرد خودروها امیدوار بود؟

استاندار آذربایجان شرقی و تیم اجرایی او تا زمستان سال بعد، یک سال فرصت دارند تا اندکی از «باید»های مدنظر خودشان را عملیاتی کنند.

آلودگی هوا، علاوه بر ابعاد علمی و مدیریتی، یک جرم عمومی آشکار است.

دستگاه قضایی در ماه های اخیر، اقتدار امیدوارکننده ای را در برخورد با تخلفات نهان و آشکار، نشان داده است.

آلودگی هوا، سال هاست که ذره ذره، نفس کودکان و سالخوردگان را به تنگ می آورد، شاید قاطعیتی شبیه دستور «ادوارد اول» بتواند، برخی مدیران سر به هوا را نسبت به جان مردم، مسوولیت پذیرتر کند.